

Bản tin số 12 - Tháng 12/2023

**DỰ ÁN TĂNG CƯỜNG NĂNG LỰC XUẤT KHẨU
CHO DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA**

TRONG NGÀNH HÀNG

GIA VỊ, RAU QUẢ VIỆT NAM

ĐIỂM TIN THỊ TRƯỜNG

Theo Báo cáo triển vọng thị trường nông nghiệp của Ủy ban Châu Âu, sản lượng táo của EU trong niên vụ 2023/2024 ước tính thấp hơn 2,4% so với vụ trước, do điều kiện thời tiết không thuận lợi, sâu bệnh ngày càng tăng và chi phí sản xuất cao. Khối lượng tiêu thụ táo tươi cũng được dự báo giảm khoảng 3,6% so với cùng kỳ năm ngoái, bình quân đầu người đạt khoảng 15 kg/người/năm. [1]

Theo hiệp hội trái cây Moldova, tính đến đầu tháng 12/2023, Moldova đã xuất khẩu khoảng 78 nghìn tấn mận tươi sang 31 quốc gia trên thế giới. Trong đó, khối lượng xuất khẩu sang các nước trong khối EU đạt gần 60 nghìn tấn. Đây là khối lượng xuất khẩu mận kỷ lục từ trước đến nay nhờ nhu cầu tăng mạnh ở các nước EU. [2]

Tây Ban Nha sẽ xuất khẩu lô 15 container (300 tấn) hạnh nhân sang thị trường Trung Quốc từ tháng 1 đến tháng 2/2024. Lô hạnh nhân đầu tiên này do Tập đoàn Dcoop xuất khẩu. Hiện chỉ có Tập đoàn Dcoop và Công ty Unió Nuts ở Catalonia được phép xuất khẩu hạnh nhân sang Trung Quốc. Tây Ban Nha đặt mục tiêu sẽ xuất khẩu khoảng 50.000 tấn hạnh nhân sang Trung Quốc vào năm 2025 và dự kiến đạt 90.000 tấn vào năm 2032. [3]

Giá khoai tây ở châu Âu đang tăng vọt do mưa lớn làm giảm sản lượng, nguồn cung hạn chế trong khi nhu cầu khoai tây cho bữa tối Giáng sinh tăng lên. Nông dân ở Bỉ, Pháp và Anh phải sử dụng máy kéo, gập khó khăn trong việc di chuyển trên những cánh đồng ngập nước, gây hạn chế trong việc thu gom và khiến cây trồng có nguy cơ bị thối rửa nếu để quá lâu. Giá khoai tây kỳ hạn ở châu Âu hiện đang giao dịch ở mức cao nhất theo mùa trong ít nhất 14 năm. Theo tổ chức Những người trồng khoai tây ở Tây Bắc Âu, hầu hết khoai tây phải được thu hoạch vào cuối mùa thu, nhưng khoảng 15% sản lượng khoai tây ở Hà Lan vẫn chưa được thu hoạch vào tháng 11 năm nay. [4]

Theo dữ liệu sơ bộ đầu tiên cho năm 2023 từ Tài khoản kinh tế nông nghiệp (EAA), chỉ số năng suất lao động nông nghiệp ở EU ước tính đã giảm 6,6% so với cùng kỳ năm trước, sau mức tăng trưởng từ năm 2019 đến năm 2022. Hầu hết các nước EU (19) đều đăng ký năng suất lao động nông nghiệp thấp hơn vào năm 2023 (được đo bằng chỉ số thu nhập thực tế của các yếu tố trong nông nghiệp trên mỗi đơn vị công việc hàng năm). Tỷ lệ giảm mạnh nhất là ở Estonia (giảm 57,9%), Thụy Điển (giảm 31,7%), Ireland (giảm 30,3%), Lithuania (giảm 30,2%) và Bulgaria (giảm 28,6%). Tuy nhiên, mức độ cao hơn ở 7 nước EU, với mức tăng mạnh nhất là Bỉ (tăng 31,0%), tiếp theo là Tây Ban Nha (tăng 11,1%), Bồ Đào Nha (tăng 9,9%), Hungary (tăng 5,5%), Ý (tăng 4,2%), Malta (tăng 3,3%) và Slovenia (tăng 0,3%). Sự gia tăng này là do giá phân bón và đầu vào thấp hơn và giá các sản phẩm mà các quốc gia này chuyên môn hóa cao hơn, chẳng hạn như dầu ô liu, khoai tây hoặc lợn. [5]

Theo EastFruit, trong 9 tháng đầu năm 2023, EU nhập khẩu 1.500 tấn xoài và ổi từ Ai Cập, nhiều hơn so với cả năm 2022 (1.300 tấn). Trong đó, Tây Ban Nha là quốc gia dẫn đầu về nhập khẩu xoài và ổi của Ai Cập, đạt 300 tấn. Tiếp đến là các nước Ý, Đức, Pháp, Hà Lan và Hy Lạp. [6]

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU NGÀNH HÀNG GIA VỊ, RAU QUẢ SANG THỊ TRƯỜNG EU

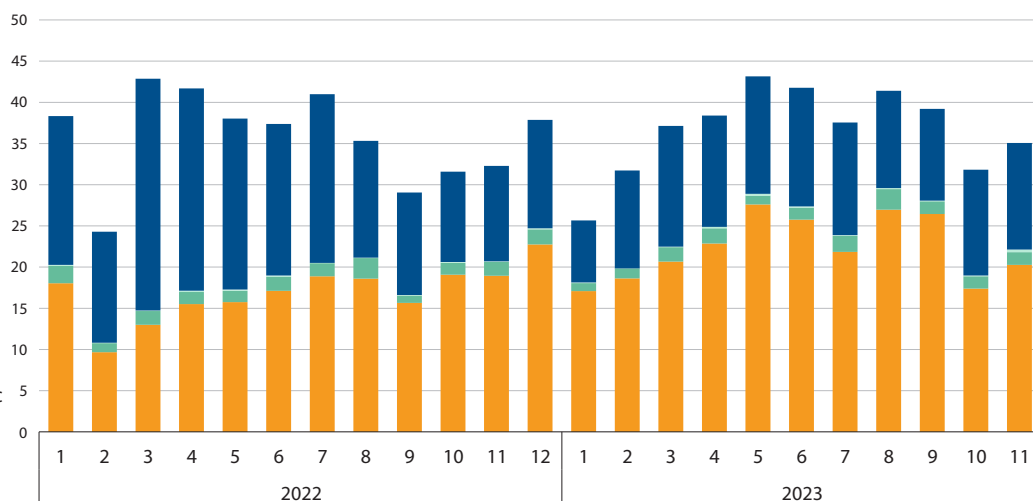
Trong tháng 11 năm 2023, xuất khẩu của nhóm ngành hàng gia vị và rau quả của Việt Nam sang thị trường EU đạt 35,1 triệu USD, tăng 10,2% so với tháng trước và tăng 8,6% so với cùng kỳ năm 2022.

Trong đó, các sản phẩm trái cây tăng 6,9% so với cùng kỳ năm 2022, rau củ các loại giảm 8,2%, rau và trái cây chế biến khác tăng 346,6%, các sản phẩm gia vị tăng 11,7%.

Hình 1

GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU RAU QUẢ VÀ GIA VỊ SANG THỊ TRƯỜNG EU (TRIỆU USD)

- Trái cây
- Rau củ các loại
- Rau và trái cây chế biến khác
- Gia vị

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

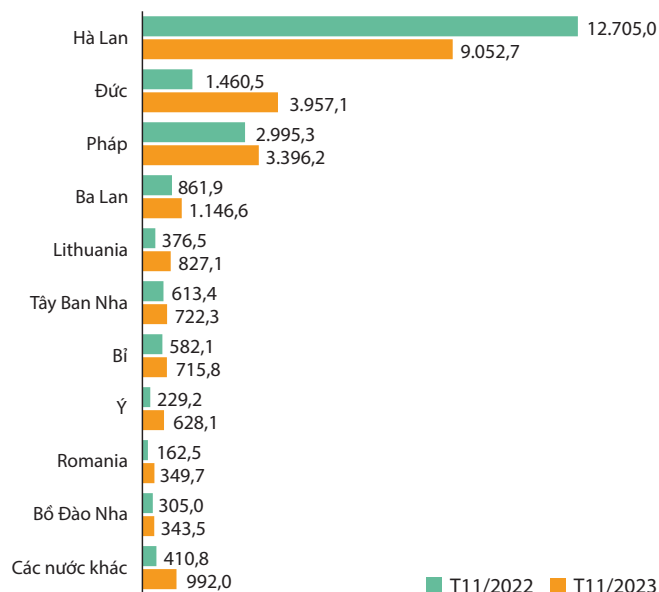
TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU RAU QUẢ SANG THỊ TRƯỜNG EU

Giá trị xuất khẩu rau quả (trừ các loại rau gia vị) của Việt Nam sang thị trường EU tháng 11 năm 2023 đạt 22,1 triệu USD, chiếm 5,9% tổng giá trị xuất khẩu rau quả, tăng 16,6% so với tháng trước và tăng 6,9% so với cùng kỳ năm 2022. Trong tháng 11, các sản phẩm rau quả của Việt Nam đã xuất sang 23 nước thành viên của EU. Trong đó, Hà Lan là quốc gia nhập nhiều nhất toàn khối với 9,1

triệu USD, chiếm 40,9% tổng giá trị nhập khẩu cả EU và giảm 28,7% so với cùng kỳ năm 2022. Đức là thị trường nhập khẩu lớn thứ 2 trong khối (chiếm 17,9%), tăng 170,9% so với cùng kỳ năm 2022, đạt 3,96 triệu USD. Tương tự, Pháp đạt 3,4 triệu USD, chiếm 15,3%; Ba Lan đạt 1,1 triệu USD, chiếm 5,2%; Lithuania đạt 0,83 triệu USD, chiếm 3,7%.

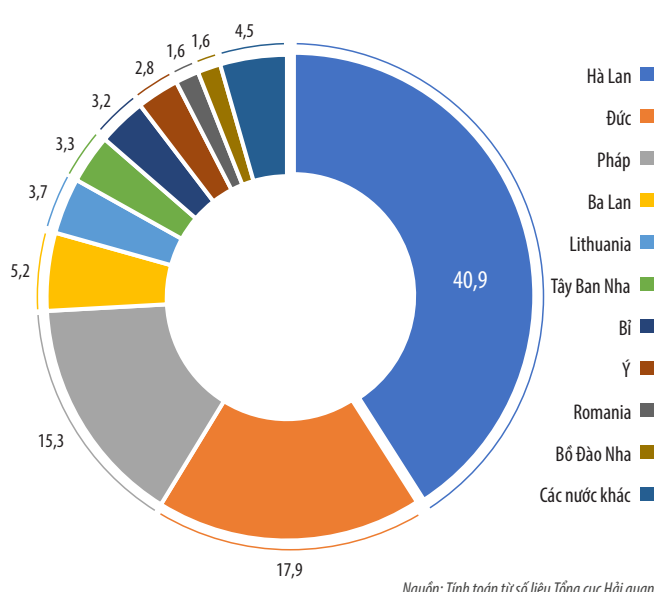
Hình 2

GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU RAU QUẢ SANG THỊ TRƯỜNG EU (NGHÌN USD)

Hình 3

CƠ CẤU THỊ TRƯỜNG XUẤT KHẨU RAU QUẢ VIỆT NAM SANG EU THÁNG 11/2023 (%)

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU MỘT SỐ SẢN PHẨM TRÁI CÂY

CHUỐI: Trong tháng 11/2023, Việt Nam chỉ xuất khẩu chuối sang 07 quốc gia trong khối EU bao gồm: Ba Lan, Pháp, Lithuania, Hà Lan, Bỉ, Bồ Đào Nha và Đức, với tổng giá trị xuất khẩu đạt 89,8 nghìn USD, tăng 55,4% so với cùng kỳ năm 2022. Ba thị trường xuất khẩu lớn nhất là Ba Lan, Pháp và Lithuania, với thị phần xuất khẩu lần lượt là: 36,5%; 33,2% và 15,6%. Sản phẩm chuối xuất khẩu sang EU chủ yếu là sản phẩm chế biến (chuối sấy, chuối hấp) chiếm 67,9% thị phần; chuối tươi/đông lạnh chiếm 12,7%; sản phẩm khác (hoa chuối, lá chuối) chiếm 19,5%.

DƯA HẤU: Trong tháng 11/2023, Việt Nam xuất khẩu dưa hấu sang 04 quốc gia trong khối EU bao gồm: Bỉ, Đức, Hy Lạp và Hà Lan, với tổng giá trị xuất khẩu đạt 6,5 nghìn USD. Thị phần xuất khẩu sang các quốc gia này lần lượt là: 38,7%; 35,4%; 17,8% và 8,1%. 100% sản phẩm dưa hấu xuất khẩu sang EU là nước ép dưa hấu.

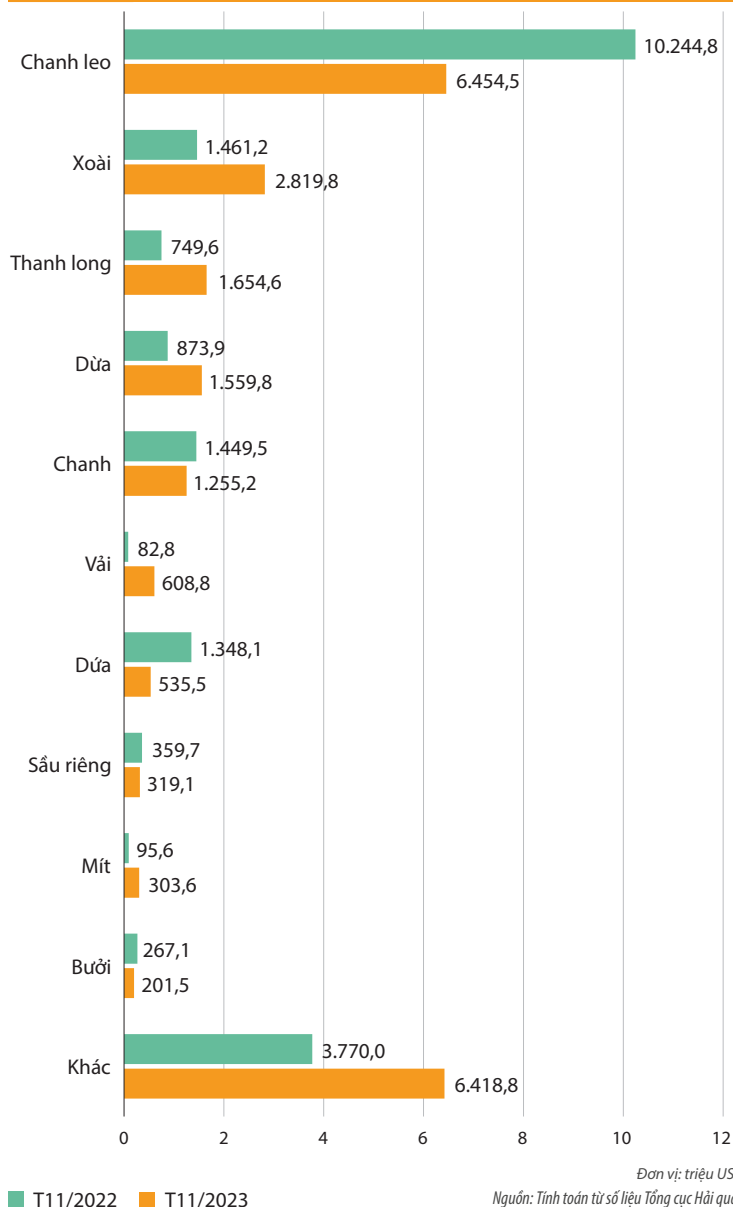

TRÁI CÂY CÓ MÚI: Trong tháng 11/2023, Việt Nam xuất khẩu trái cây có múi (bưởi, chanh) sang 07 quốc gia trong khối EU bao gồm: Hà Lan, Đức, Đan Mạch, Lithuania, Áo, Pháp, Bồ Đào Nha và Lithuania với tổng giá trị xuất khẩu đạt 1,5 triệu USD, chiếm 0,4% tổng giá trị xuất khẩu rau quả, giảm 15,1% so với cùng kỳ năm 2022. Thị trường xuất khẩu lớn nhất là Hà Lan với giá trị xuất khẩu đạt 1,4 triệu USD, chiếm 93,9% thị phần; tiếp đến là Đức (chiếm 3,9%), Đan Mạch (chiếm 1,1%), v.v. Trong đó, giá trị xuất khẩu chanh đạt 1,26 triệu USD, chiếm 86,2% thị phần, tiếp đến là bưởi (chiếm 22,2%) và cam (chiếm 13,8%). Sản phẩm chanh xuất khẩu sang EU phần lớn là chanh tươi, chiếm 98,3% thị phần và là lá chanh đông lạnh (chiếm 1,7%).

Trong các mặt hàng rau quả xuất khẩu sang EU trong tháng 11/2023, chanh leo là sản phẩm có giá trị xuất khẩu cao nhất, đạt 6,5 triệu USD, chiếm 29,2% tổng giá trị xuất khẩu của nhóm sản phẩm rau quả, giảm 37,0% so với cùng kỳ năm 2022. Tiếp đến là xoài đạt 2,8 triệu USD (chiếm 12,7%), tăng 93,0%; thanh long đạt 1,7 triệu USD (chiếm 7,5%), tăng 120,7%; dưa đạt 1,6 triệu USD (chiếm 7,0%), tăng 78,5%; chanh đạt 1,3 triệu USD (chiếm 5,7%), giảm 13,4%; vải đạt 0,61 triệu USD (chiếm 2,8%), tăng 635,2%; v.v.

Hình 4

GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU MỘT SỐ LOẠI RAU QUẢ CHÍNH XUẤT KHẨU SANG EU TRONG THÁNG 11/2023

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU GIA VỊ SANG THỊ TRƯỜNG EU

Trong tháng 11 năm 2023, xuất khẩu gia vị của Việt Nam sang thị trường EU đạt 12,9 triệu USD, tăng 11,7% so với cùng kỳ năm 2022. Theo số liệu từ Tổng cục Hải quan, xuất khẩu hạt tiêu của Việt Nam sang EU trong tháng 11/2023 đạt 12,4 triệu USD, tăng 12,1% so với cùng kỳ năm 2022, chiếm 95,0% tổng giá trị xuất khẩu của nhóm sản phẩm gia vị. Bên cạnh đó, sản phẩm hành, ớt, sả, thảo quả, tỏi và một số gia vị khác cũng tăng trong tháng 11/2023 so với cùng kỳ năm 2022.

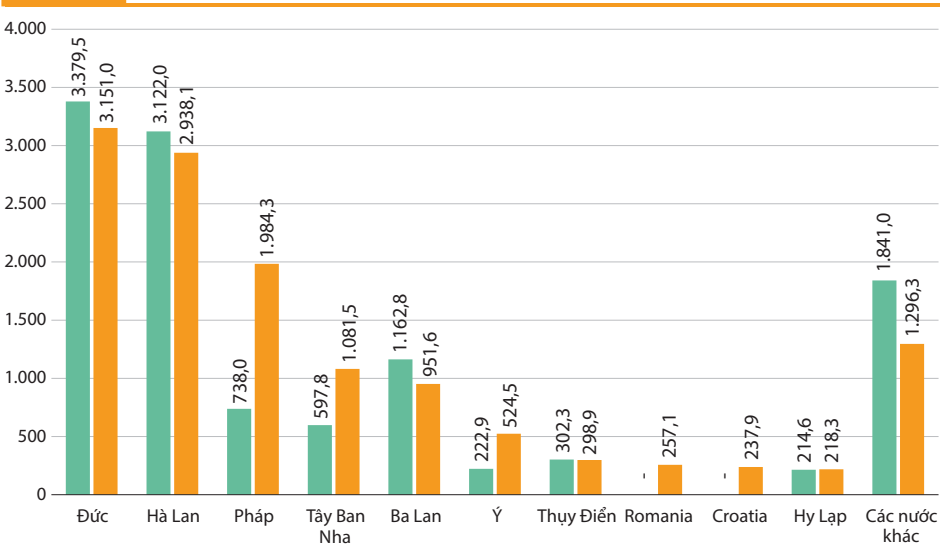
Bảng 1 GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU MỘT SỐ SẢN PHẨM GIA VỊ CỦA VIỆT NAM SANG THỊ TRƯỜNG EU (NGHÌN USD)

TT		T11/2022	T11/2023	Cơ cấu 2023	Chênh lệch 2023/2022
1	Tiêu	11.044,9	12.378,1	95,7%	12,1%
2	Gừng	276,0	192,6	1,5%	-30,2%
3	Sả	106,5	108,9	0,8%	2,2%
4	Ớt	40,3	93,3	0,7%	131,8%
5	Hành các loại	9,7	16,8	0,1%	73,4%
6	Tỏi	1,7	11,1	0,1%	558,8%
7	Hoa hồi	-	7,6	0,1%	0,0%
8	Khác	101,8	117,6	0,9%	15,6%
Tổng		11.580,9	12.926,1	100%	11,6%

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

Về thị trường xuất khẩu, Đức, Hà Lan, Pháp, Tây Ban Nha và Ba Lan là các quốc gia nhập khẩu gia vị chính của Việt Nam trong tháng 11/2023. Giá trị xuất khẩu gia vị của Việt Nam sang Đức đạt 3,2 triệu USD (chiếm 24,4% thị phần), giảm 6,5% so với tháng 11/2022; tiếp đến là Hà Lan đạt 2,9 triệu USD (chiếm 22,7%), giảm 5,9%; Pháp đạt 1,98 triệu USD (chiếm 15,3%), tăng 169,9%; Tây Ban Nha đạt 1,1 triệu USD (chiếm 8,4%), giảm 80,9%; Ba Lan đạt 0,95 triệu USD (chiếm 7,4%), giảm 18,2%;v.v.

Hình 5 GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU CÁC SẢN PHẨM GIA VỊ SANG MỘT SỐ THỊ TRƯỜNG CỦA EU (NGHÌN USD)

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU MỘT SỐ SẢN PHẨM GIA VỊ

HỒ TIÊU: Trong tháng 11/2023, Việt Nam xuất khẩu hồ tiêu sang 21 quốc gia trong khối EU. Trong đó, Đức là thị trường lớn nhất, với giá trị xuất khẩu đạt 3,1 triệu USD (chiếm 25,1% thị phần), giảm 4,0% so với cùng kỳ năm 2022; tiếp đến là Hà Lan đạt 2,7 triệu USD (chiếm 21,9%), giảm 5,2%; Pháp đạt 1,8 triệu USD (chiếm 14,6%), tăng 167,3%; Tây Ban Nha đạt 1,1 triệu USD (chiếm 8,6%), tăng 78,6%; v.v. Chủ loại hồ tiêu xuất khẩu sang các quốc gia thuộc EU phần lớn là tiêu đen chưa xay (chiếm 55,7%), tiếp đến là tiêu trắng chưa xay (chiếm 17,4%), tiêu trắng đã xay (chiếm 13,7%), tiêu đen đã xay (chiếm 12,3%), v.v.

ỚT: Việt Nam xuất khẩu ớt sang 5 quốc gia trong khối EU trong tháng 11/2023, gồm: Pháp, Hà Lan, Đức, Thụy Điển và Cộng hòa Séc. Tổng giá trị xuất khẩu ớt sang 5 quốc gia trên đạt 93 nghìn USD, tăng 131,8% so với cùng kỳ năm 2022. Thị phần xuất khẩu sang các nước này lần lượt là 89,7%; 8,4%; 1,1%; 0,5% và 0,3%. Các sản phẩm ớt xuất khẩu sang EU chủ yếu là bao gồm ớt tươi, khô, đông lạnh (chiếm 98,0%) và ớt chế biến (ớt xay, bột ớt) chiếm 2,0%.

GỪNG: Trong tháng 11/2023, Việt Nam xuất khẩu hành sang 08 quốc gia trong khối EU bao gồm: Hà Lan, Ba Lan, Pháp, Áo, Romania, Ireland, Đức và Đan Mạch, với tổng giá trị xuất khẩu đạt 193 nghìn USD, giảm 30,2% so với cùng kỳ năm 2022. Thị phần xuất khẩu sang ba quốc gia nhiều nhất lần lượt là 72,1%; 15,0% và 6,9%. Sản phẩm gừng xuất khẩu sang EU chủ yếu là gừng chế biến (mứt gừng, gừng lên men, bột gừng, gừng sấy) chiếm 98,4% thị phần; gừng tươi chỉ chiếm 1,6%.

TỎI: Việt Nam chỉ xuất khẩu 11 nghìn USD sản phẩm tỏi sang các quốc gia thuộc khối EU trong tháng 11/2023, tăng 559% so với cùng kỳ năm 2022. Các quốc gia nhập khẩu bao gồm Pháp, Hà Lan, Áo và Đức, trong đó, 100% sản phẩm tỏi xuất khẩu sang EU là sản phẩm chế biến như tỏi phi, bột tỏi, tỏi lên men.

XU HƯỚNG THỊ TRƯỜNG TRONG THÁNG TỚI CHO MỘT SỐ SẢN PHẨM

Theo tổ chức CSO của Ý, các nhà xuất khẩu trái cây của Ý đang ngày càng hướng tới thị trường châu Á, đặc biệt là với các sản phẩm lê, táo và kiwi. Cơ quan này đã tổ chức 4 chuyến khảo sát nhu cầu trái cây tại Trung Quốc và Thái Lan đối với lê, tại Hàn Quốc đối với kiwi, và tại Đài Loan đối với táo. Với những nỗ lực của Ý trong 6 năm qua, Ý và Trung Quốc đã ký nghị định thư về việc xuất khẩu lê tươi của Ý sang thị trường Trung Quốc vào ngày 26/6/2023 và dự kiến hoạt động xuất khẩu lê sẽ chính thức được tiến hành từ đầu niên vụ 2024/2025. [7]

THÔNG TIN CHÍNH SÁCH

Nghị viện châu Âu thông qua kế hoạch cắt giảm rác thải bao bì. Mục tiêu giảm bao bì tổng thể được đề xuất trong quy định cụ thể là: giảm 5% vào năm 2030, giảm 10% vào năm 2035 và giảm 15% vào năm 2040. Hơn nữa, các thành viên của Nghị viện muốn đặt ra các mục tiêu cụ thể để giảm 10% bao bì nhựa vào năm 2030, giảm 15% vào năm 2035 và giảm 20% vào năm 2040. Các nước EU sẽ được yêu cầu đảm bảo rằng 90% vật liệu chứa trong bao bì (nhựa, gỗ, kim loại màu, nhôm, thủy tinh, giấy và bìa cứng) được thu gom riêng vào năm 2029.

Theo Eurostat, rác thải bao bì ở EU-27 là 84 triệu tấn vào năm 2021, tăng từ 66 triệu tấn vào năm 2009. Nếu không có sự can thiệp, lượng rác thải bao bì bình quân đầu người ở EU được dự đoán sẽ tăng từ 188,7kg vào năm 2021 lên 209kg vào năm 2030. Tuy nhiên, kế hoạch này đã vấp phải sự chỉ trích mạnh mẽ, đặc biệt là từ các công ty đóng gói sản phẩm tươi, sống. [8]

Theo một nhóm gồm 14 công ty Ý sản xuất hộp nhựa đựng thực phẩm và đồ uống, bao gồm cả trái cây và rau quả, các quy định mới về bao bì trên toàn EU có nguy cơ gây ra tác động bất lợi về kinh tế và xã hội mà không đạt được các mục tiêu về môi trường. Đề xuất cấm đóng gói trái cây và rau quả đối với các sản phẩm có trọng lượng dưới 1,5kg có nguy cơ gây thiệt hại cho việc phân phối và xuất khẩu trái cây và rau quả. [9]

MỘT SỐ CHÍNH SÁCH CẦN LƯU Ý

Ngày 22/11/2023, Liên minh châu Âu quyết định gia hạn Hệ thống ưu đãi chung (GPS+) cho các quốc gia được hưởng lợi trong 4 năm tiếp theo, cho đến ngày 31/12/2027. Chương trình này cho phép các quốc gia được hưởng lợi được xuất khẩu rất nhiều hàng hóa miễn thuế cho các nước EU, trong đó bao gồm cả trái cây, rau và các loại hạt. [10]

THÔNG TIN THAM KHẢO

- 1 <https://www.eurofresh-distribution.com/news/eu-apple-production-down-2-4/>
- 2 <https://east-fruit.com/en/news/plum-exports-from-of-moldovan-at-the-all-time-record-thanks-to-increased-demand-in-the-eu/>
- 3 <https://guojiguoshu.com/article/8806>
- 4 <https://cafef.vn/sau-ca-chua-va-hanh-tay-mot-loai-cu-gia-re-tai-viet-nam-bong-len-con-sot-gia-do-bien-doi-khi-hau-dat-dinh-cao-nhat-14-nam-tai-chau-au-188231207171228897.chn>
- 5 <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20231215-4>
- 6 <https://www.freshplaza.com/asia/article/9582755/egyptian-guava-and-mango-exports-to-eu-triple-in-last-5-years/>
- 7 <https://www.eurofresh-distribution.com/news/italian-fruit-exporters-spying-new-asian-markets/>
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13589-Fruits-et-legumes-frais-bananes-fruits-a-coque-et-fruits-seches-revision-des-normes-de-commercialisation/F3422288_fr
- 8 <https://www.fruitnet.com/eurofruit/european-parliament-adopts-plan-to-cut-packaging-waste/257228.article>
- 9 <https://www.fruitnet.com/eurofruit/italian-packaging-firms-call-for-ppwr-revision/257192.article>
- 10 <https://east-fruit.com/en/news/eu-extended-duty-free-imports-of-fruits-vegetables-and-nuts-from-uzbekistan-for-another-4-years/>

Tài liệu này được biên soạn với sự hỗ trợ tài chính của Liên minh Châu Âu.
Các nội dung trong tài liệu này thuộc trách nhiệm dự án SFV-Export và
không nhất thiết phản ánh quan điểm của Liên minh Châu Âu

